Nr 108. **Kraków, Czwartek 7 Marca 1912.** **Rok XXXI.**

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	36 „	18 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hepcass i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

½ Kg. czekoladek m. w ozdob. pudełku K. 2·— herbatników K. 1·20 karmelków owocowych K. 1·—
UL. SZEWSKA L. 23.

Z Koła polskiego.

(*Telefonem*).

Wiedeń, 7 marca.

Komunikat z posiedzenia Koła polskiego w d. 6 marca.

Wybór wiceprezesa.

Przystąpiono do wyboru wiceprezesa Koła w miejsce opróżnione po drze Leo.

Hr. Skarbek, powołując się na oświadczenie posła Głąbińskiego, złożone na wczorajszem posiedzeniu, oznajmia, że grupa posłów demokratyczno-narodowych z zasadniczych względów nie weźmie udziału w tem głosowaniu.

Pos. Zieleniewski przedstawia imieniem grupy polskiej demokracyi pos. Germana na wiceprezesa.

W głosowaniu oddano kartek 37. Jednomyślnie wybrany pos. dr Ludomił German.

W skład prezydyum Koła polskiego wchodzą zatem obecnie: prezes Leo, wiceprezesi Abrahamowicz, German, Skarbek i Stapiński.

Sprawy wojskowe.

W dalszej dyskusyi nad przedłożeniami wojskowemi, rozpoczętej wczoraj przemówieniem pos. Kozłowskiego, zabrał z kolei głos pos. Wysocki, domagając się, aby członkowie komisyj asenterunkowych mieli równe prawo głosowania. Odnośne postanowienia powinny być w ustawie zawarte, a nie w przepisach. Losowanie ma być zatrzymane, prawo reklamacyi rozszerzone, to jest reklamacya przyznana temu synowi, który jest rzeczywiście podstawą bytu matki albo nieudolnego do pracy ojca. Należy żądać: 1) Zaopatrzenia tych żołnierzy, którzy przy służbie wojskowej okaleczeli albo stali się mniej zdolnymi do pracy. 2) Pełnego wynagrodzenia za strzelanie ostremi nabojami, które ogranicza właścicieli gruntów w pasieniu bydła i uprawie tych gruntów. 3) Uwzględniania stosunków rodzinnych przy powoływaniu do ćwiczeń. 4) Zrównania certyfikatystów z innymi kandydatami na posady kancelistów, względnie zredukowania tych posad do połowy.

Hr. Rey żąda podniesienia przy pierwszem czytaniu przyczyn, które powodują brak poborowych i rezerwistów. Bo źle jest, jeżeli rząd i parlament zamykają oczy na przyczyny nieobecności w kraju większej połowy ludności, zdolnej do broni. Domaga się najostrzejszych przepisów na fałszujących dowody reklamacyjne i ułatwienia formalności reklamacyjnych, bo dzisiaj ubogi nie jest w stanie wyreklamować się, chociażby miał najsłuszniejsze powody.

Pos. Kolischer zaleca, by wobec wypadków politycznych na Węgrzech i wobec tego, że rząd chce ewentualnie wnieść inną ustawę, mowca Koła polskiego nie oświadczył się w żadnym kierunku pod względem politycznym, zanim stronnictwa poszczególne rzeczy tej nie rozpatrzą i ograniczył się do fachowej krytyki przedłożenia.

Pos. Zamorski obawia się, że przez prowizoryum dostanie wojsko zwiększony kontyngent, a ludność nie dozna żadnej ulgi. Upomina się o reklamacyę utrzymujących rodziny, żonatych, o sumienne oszacowywanie szkód, wyrządzonych przez ćwiczenia, o podwyższenie opłaty za kwaterunek, o zapomogę na wypadek utraty zdrowia podczas służby i ulżenia gminom w ciężarach, z ustawy wojskowej płynących.

Pos. Witos uważa sposób reklamacyi za niewłaściwy, przeciągły, czasem kilka lat trwający. Przytacza przykład, że starostwo w Tarnowie w sprawie Leona Białego prowadzi jeszcze dochodzenia reklamacyjne, celem uwolnienia go, gdy ten od kilku miesięcy znajduje się na urlopie po ukończeniu trzechletniej służby (!). Ustawa powinna być rozszerzoną na syna, utrzymującego rodzinę bez względu na to, którym on jest z rzędu. Poborowych brakuje, ponieważ szukać muszą chleba poza granicami kraju, a potem wymierza się im, jak również i rezerwistom, wysokie kary. Szkody, wyrządzane ludności, nie są należycie wynagradzane, postępowanie zaś wojskowości wobec włościan jest nieraz niesłychanie przykre.

Hr. Skarbek doradza, aby Koło polskie już teraz oświadczyło się, że prowizoryum, o którem teraz mówią, nie może liczyć na poparcie Koła. — Przy prowizoryum odpadłyby wszelkie korzyści ustawy, a kontyngent rekruta byłby podwyższony. Nie można na ludność nakładać tylko ciężary.

Pos. Średniawski żali się na bezwzględność władz wojskowych przy zwalnianiach od służby, gdzie chodzi o utrzymanie rodziny, na uciążliwości kwaterunku, na niedostateczność wynagrodzenia za szkody podczas manewrów.

Pos. Bomba pragnie zrównania ćwiczeń wszystkich gatunków broni, a więc i obrony krajowej, do dni 13, sprawiedliwego rozdawnictwa koni do prywatnej służby, w czem włościanie najbardziej są pokrzywdzeni.

W dalszym ciągu dyskusyi popierali życzenia, poruszone przez poprzednich mowców pos. Matakiewicz, Bojko, Potoczek, Stern, poczem Koło polskie upoważniło pos. Kozłowskiego i Wysockiego, a ewentualnie także Zamorskiego i Białego, do przemówienia w Izbie przy pierwszem czytaniu przedłożeń wojskowych.

Na wniosek hr. Lasockiego wybrano celem sformułowania postulatów Koła polskiego w sprawach wojskowych komisyę, składającą się z posłów Białego, Bomby, Germana, Hallera, Kozłowskiego, Lasockiego, Matakiewicza, Lea, Tertila, Witosa, Lasockiego i Zamorskiego.

Sprawa chełmska.

(*Tel. „N. Reformy“.*)

Petersburg. Całe wczorajsze posiedzenie Dumy było wypełnione dalszym ciągiem szczegółowej dyskusyi nad przedłożeniem chełmskiem.

Sprawozdawca Czichaczew (nacyonalista) stawia wniosek, aby wszystkie artykuły, dotyczące języka wykładowego w szkołach, równocześnie wziąć pod obrady.

Polacy Parczewski i Dymsza oświadczają się przeciw temu.

Wniosek sprawozdawcy przyjęto.

Poseł Parczewski omawia ograniczenia języka polskiego. Utrzymanie nauki w języku ojczystym jest świętem prawem wszystkich narodów, nawet tych, które nie mają wielkiej historyi. Przewidziane w projekcie ustawy ograniczenia stałyby w sprzeczności z ideą słowiańską, propagowaną przez nacyonalistów, tem bardziej, że Niemcy w obszarze chełmskiem korzystają z prawa nauki w języku ojczystym. Mowca zapytuje, jaką odpowiedź na podobne zarzuty dadzą nacyonaliści Słowianom w Austryi, jeżeli udadzą się tam celem szerzenia idei słowiańskiej.

Pos. Kowalewskij (październikowiec) oświadcza się imieniem swego stronnictwa przeciw wszelkiemu ograniczeniu nauki w języku polskim, ponieważ uważa istniejące już ograniczenia za dostateczne. Wpływ rosyjski powinien być rozszerzony na szkoły ministeryalne i synodalne.

Pos. Rodiczew (kadet) oświadcza, że jest niezgodnem z sumieniem rosyjskiem opieranie wykształcenia ludowego na niepewności innych narodowości. Byłoby haniebnem postępowaniem karanie tajnego nauczania. Podobna ustawa istniałaby tylko w Rosyi. Żaden Słowianin, który przyznaje się do braterstwa wszystkich ludów słowiańskich, opartego na poszanowaniu indywidualności każdego z poszczególnych narodów, nie może głosować za projektem, pełnym nienawiści i lekceważącym oświatę.

Ks. Maciejewicz (Polak) zaznacza, że naród polski mimo wszelkich prześladowań nie wyprze się języka ojczystego, jak nie sprzeniewierzył się swej religii.

Mimo opinii pomocnika ministra oświaty Duma znaczną większością przeciw głosom prawicy i części nacyonalistów odrzuciła przewidziane w projekcie ustawy ograniczenia.

Prezes Dumy a Chełmszczyzna.

Petersburg. „Riecz“ zwraca uwagę na to, że „tylko przyjazne współdziałanie prezydyum Dumy mogło dać nacyonalistom możliwość zwycięstwa w sprawie poddania Chełmszczyzny pod władzę ministra spraw wewnętrznych. Prezydyum wytłómaczyło punkt 11 projektu chełmskiego jako nowy, podczas gdy ten punkt bezwątpienia nie podlegał już dyskusyi, ani głosowaniu po odrzuceniu punktu 10 (pozostawiającego Chełmszczyznę w Królestwie Polskiem). — „Dobroczynny wpływ p. Rodzianki i dobroczynna bezczynność p. Guczkowa dały nacyonalistom potrzebną ilość głosów, żeby wraz z nanowo przybyłemi siłami wywrócić postanowienie, powzięte dnia poprzedniego. W takich krytycznych chwilach tajny związek obydwóch frakcyj większości rządowej zawsze staje się jawnym. W tym względzie też tylko takie epizody zasługują na uwagę“.

Obrady komisyj parlamentarnych.

(*Telefonem.*)

Wiedeń. Komisya finansowa przyjęła wniosek posła Abrahamowicza co do wyboru trzech subkomitetów, mianowicie dla planu finansowego, dla bezpośrednich podatków i należytości oraz dla podatków pośrednich. Dokonano następnie wyboru tych trzech subkomitetów i przydzielono im materyały. Do subkomitetu dla planu finansowego, składającego się z 20 członków, wybrano między innymi Budzynowskiego, Korytowskiego, Lea i Skarbka. Do subkomitetu dla bezpośrednich podatków i należytości, złożonego z 16 członków, wybrano Abrahamowicza, Łukaszewicza i Reya. Do subkomitetu dla podatków pośrednich, złożonego z 15 członków, Abrahamowicza, Diamanda, Hołubowicza i Kozłowskiego. Przewodniczący dr Urban funguje jako członek wszystkich trzech subkomitetów. Referentom, wybranym przez komisyę dla podatków pośrednich i bezpośrednich, przyznano udział w posiedzeniach subkomitetu dla planu finansowego z głosem doradczym. — Stronnictwa mają prawo substytucyi swoich członków subkomitetowych. Przewodniczący dr Urban zawiadomił, że zamierza zwołać następne posiedzenie, skoro referaty poszczególnych subkomitetów będą wygotowane. Po krótkiej dyskusyi przyjęto wniosek Kurandy i Sustersica, według którego komisya dopiero wtedy ma być zwołaną, gdy będą wygotowane referaty wszystkich trzech subkomitetów. Na tem posiedzenie zamknięto.

Wiedeń. Wybrany przez komisyę dla spraw urzędniczych podkomitet dla rokowań z rządem w sprawie pragmatyi służbowej obradował wczoraj w dalszym ciągu. Następne posiedzenie dziś.

Reforma wojskowa.

(*Telefonem.*)

Ważne obrady w Burgu. — Cofnięcie ustawy wojskowej. — Podwyższenie kontyngentu rekruta. — Odroczenie 2-letniej służby. — Zawikłana sytuacya w Austryi. — Nowela do obecnej ustawy wojskowej.

Wiedeń, 7 marca.

Prezydent ministrów hr. Stürgkh konferował wczoraj długo z ministrem spraw zagranicznych Berchtoldem — jak przypuszczają — w sprawie reformy wojskowej. Wczoraj odbyły się też ważne konferencye w Burgu, w których brali udział: szef kancelaryi wojskowej cesarskiej baron Bolfrass, minister wojny generał Auffenberg i szef kancelaryi wojskowej następcy tronu pułkownik Bardolff. Na konferencyach tych zapadły bardzo ważne uchwały.

Następnie rozeszły się w parlamencie pogłoski, że ustawa wojskowa będzie w najbliższych dniach cofnięta i że korona zdecydowała się zgodzić się na krótkie prowizoryum. Zamiast obecnej ustawy wojskowej, ma być wniesiona nowela do istniejącej ustawy wojskowej, w której **kontyngent rekruta podwyższony będzie** ze 103.000 na 136.000 ludzi, a więc **o 33.000 ludzi rocznie, jednak będzie zatrzymana 3-letnia służba wojskowa.** Jedynem ustępstwem byłoby postanowienie, że 11.000 żołnierzy byłoby zwolnionych z trzeciego roku służby, reszta zaś służyłaby — jak dotąd — 3 lata. Prowizoryum to ma być wprowadzone na razie na jeden rok.

W kołach parlamentarnych spotyka się ten projekt z nieprzychylnem przyjęciem, ponieważ oczekiwana od wielu lat 2-letnia służba wojskowa odroczona byłaby przez to na nieograniczony czas. O ile dotąd sądzić można, wszystkie stronnictwa są przeciw takiemu prowizoryum. Do uchwalenia prowizorycznego kontyngentu rekruta potrzebna jest większość dwóch trzecich, jakiej w obecnych warunkach rząd nie otrzyma.

Sytuacya w Austryi stała się wskutek przesilenia węgierskiego bardzo zawikłana. Jak się zdaje, będzie musiała nastąpić zmiana porządku dziennego obrad Izby posłów.

Polacy domagają się, aby w miejsce ustawy wojskowej postawiono na porządku dziennym ustawę o budowie dróg wodnych. — Być jednak może, że w miejsce nowej ustawy wojskowej wejdzie na porządek dzienny nowa nowela do ustawy wojskowej, względnie ustawa o normalnym kontyngencie rekruta, gdyby rząd się przekonał, że prowizoryum z kontyngentem rekruta nie dałoby się przeprowadzić.

Przywódca Związku czeskiego, a także i namiestnik Czech, mieli wczoraj długą konferencyę z hr. Stürgkhiem.

Z Rady państwa.

(*Telefonem.*)

Wiedeń, 7 marca.

W Izbie posłów toczyła się wczoraj w dalszym ciągu dyskusya drożyźniana.

Minister handlu o kartelach.

Minister Rössler wskazał na trudności rozwiązania problemu kartelowego i sądzi, że przemysł austryacki nie jest dość silnym, aby samodzielnie bez umów międzynarodowych mógł sprawę kartelową uregulować. — Minister wskazuje na bezstronne przeprowadzenie ankiety kartelowej. Nie jest wykluczonem, że rząd na podstawie wyników ankiety zażąda od karteli deklaracyi i zajmie się pewnem wglądnięciem w ich interesa, aby uchylić pewne postanowienia.

Co do wniosków komisyi drożyźnianej, rząd nie jest przeciwny rezolucyi, która wzywa do przedwzięcia studyów w sprawie ewentualnego zmonopolizowania wielkiego handlu i produkcyi żelaza, cukru, piwa, spirytusu, węgla i nafty i innych towarów, drogich skutkiem istnienia karteli, — odmawia natomiast zgody na drugą rezolucyę, która wyraża życzenie, aby do karteli zastosowano zarządzenia wyjątkowe, jakie swego czasu zastosowano wobec rafineryj nafty w Dziedzicach i Limanowej. Rząd wydał wtedy zarządzenia wyjątkowe, ponieważ chodziło o odparcie nielojalnej konkurencyi przedsiębiorstwa, które, pracując kapitałem zagranicznym, powinno w Austryi chwycić się produkcyi, a nie sztucznie zniżać ceny, których samo nie może utrzymać.

Wobec wywodów Diamanda stwierdza minister, że rząd na utworzenie kartelu naftowego nie wywierał żadnego wpływu, tylko starał się osiągnąć znośną cenę 35 K. Poniżej tej ceny nie można było dojść, lecz podwyższenie tej ceny uważa ministerstwo handlu za wykluczone. Żądaniu rafinerów spirytusu co do zaprowadzenia przymusu koncesyjnego, rząd obecnie nie uczyni zadość, jednakże minister musi osobiście przyznać, iż jeżeli przyjdzie do monopolizacyi spirytusu, to koncesyonowanie byłoby pierwszym stopniem do monopolu. Obecnie jednakże rząd nie jest w możności zaprowadzenia takiego przymusu koncesyjnego. Minister oświadcza wkońcu, że po ukończeniu prac ankiety kartelowej przedłoży Izbie jej wyniki. (Oklaski).

O upaństwowienie kopalń

Pos. Zarański przemawiał imieniem Koła polskiego co do wniosków komisyi drożyźnianej, dotyczących kwestyi drożyzny węgla. Co do tendencyj tych wniosków sprawozdanie komisyi, zresztą bardzo powierzchowne, nie pozostawia żadnej wątpliwości. Sprawozdawca Kraus powiedział, że jest tendencya do zmonopolizowania i upaństwowienia górnictwa węglowego. Takie upaństwowienie oznaczałoby wprost przewrót na polu górnictwa węglowego, pominąwszy już to, że sytuacya naszych finansów na razie przynajmniej wyklucza zajęcie się myślą upaństwowienia kopalń. Rząd, jak wiadomo, przedłożył Izbie projekt ustawy, zawierający zmianę ustawy górniczej. Przedłożenie to stoi w ścisłym związku z przedmiotem, do którego odnosi się sprawozdanie komisyi. Byłoby więc wskazane traktowanie i załawienie dotyczących wniosków komisyi łącznie z przedłożeniami rządowemi.

Co się tyczy sprawy samej, to na Węgrzech i w Bawaryi nie poczyniono zbyt korzystnych doświadczeń z górnictwem węglowem w zarządzie rządu. To powinno być dla nas nauką. — Według wniosków komisyi drożyźnianej, inicyatywa prywatna na polu górnictwa węglowego miałaby być zupełnie wykluczoną. Myśl ta jednakowoż jest zbyt poważną, by można w pośpiechu powziąć w tej sprawie uchwały, ponieważ z tem łączy się poważne niebezpieczeństwo natury gospodarczej. Tylko duchowi przedsiębiorczemu osób prywatnych zawdzięczamy też wielki postęp techniczny w górnictwie węglowem. Nie należy zapominać, że Austrya wykazuje bierny bilans handlu węglem, że nasze najpoważniejsze place węglowe, specyalnie Wiedeń, są przeładowane węglem z górnego Śląska, że więc z całą powagą musimy dążyć do podniesienia przemysłu węgla kamiennego i ułatwić mu ciężką walkę konkurencyjną z zagranicą, że musimy powiększyć produkcyę, przez co najlepszą odda się usługę interesom robotniczym i ludności. Mowca oświadcza się przeciw wnioskowi mniejszości p. Rennera, przeciw któremu będzie głosował.

Następnie polemizował z wywodami sprawozdawcy Krausa. Do wniosków sprawozdawcy o upaństwowieniu górnictwa węglowego nie może się przyłączyć. Czas na uspołecznienie, czy też na unarodowienie górnictwa węglowego jeszcze nie nadszedł. Koło polskie zgodzi się tylko na te wnioski, które są możliwe do przeprowadzenia, a polityka Koła polskiego wyraża się w tem, że może przyłączyć się jedynie do uchwał, prowadzących do celu.

W końcu postawił wniosek o odesłanie wszystkich będących w dyskusyi sprawozdań komisyi drożyźnianej do komisyi gospodarczej.

Skargi Rusinów.

Poseł Folis oświadcza, że Izba posłów w sprawie przywozu mięsa argentyńskiego powzięła zbyt pochopnie uchwałę. — Dziś kwestya jego importu zawisłą jest od dobrej woli Węgrów. Dalej omawia szczegółowo szkody, wynikające z emigracyi galicyjskiej i żąda, by administracya galicyjska położyła kres zbrodniczym machinacyom wielu agentów emigracyjnych. Potem żali się, że administracya galicyjska nie czyni nic przeciw wychodźtwu zamorskiemu, a szykanami utrudnia emigracyę sezonową, korzystną dla państwa i ludności, ponieważ wielcy właściciele polscy we wschodniej Galicyi potrzebują robotników rolnych po cenach głodowych. W tym duchu wydał namiestnik dwa rozporządzenia, ograniczające emigracyę sezonową, a tem samem zniósł prawo robotników ruskich wolnego zarobkowania.

Pos. Staruch: To jest skandal, 100.000 Rusinów pozbawiono chleba.

Pos. Folis protestuje przeciw postępowaniu namiestnika, gdyż to sprowadza ruinę włościan ruskich. Wreszcie oświadczył, że Rusini poprą wszystkie zarządzenia, mogące przyczynić się do złagodzenia drożyzny produktów przemysłowych i domaga się włączenia w ustawę kartelową postanowienia upoważniającego rząd do znoszenia ceł importowych dla zagranicznych produktów, jeżeli administracyjne represalia nie wystarczą do przeszkodzenia wzrostowi cen skartelowanych wyrobów przemysłowych.

Pos. Okuniewski w zapytaniu do prezydenta wskazuje, że jeżeli w którymkolwiek Sejmie mniejszość z konieczności chwyta się obstrukcyi jako środka obrony, rząd centralny interweniuje zawsze i przerywa obrady Sejmu. Do wyjątkowych postanowień, istniejących w Galicyi, dodano nowość, że rząd zupełnie ignorował mniejszość narodową, która w Sejmie galicyjskim znajdowała się w opałach. Rząd nawet przedkłada do sankcyi wszystkie uchwały tego Sejmu, chociaż zostały one powzięte tylko mimicznie, choć ich nie mógł nikt rozumieć, gdyż nawet posłowie większości zatykali sobie uszy watą.

Przez przedkładanie takich uchwał do sankcyi poniża się uchwały sejmowe, a także i godność cesarza. To postępowanie z roku ubiegłego powtarza się obecnie. Z tego powodu stronnictwo mowcy wniosło interpelacyę do prezydenta ministrów i zapytuje go, czy dalej myśli przykładać rękę do ucisku Rusinów w Galicyi. Mowca urguje odpowiedź na tę interpelacyę.

Prezydent oświadcza, że zapytanie to prześle prezydentowi ministrów.

Następnie przemawiał nad wnioskiem nagłym pos. Könnera w sprawie mianowania urzędników w Czechach pos. Schreiner, poczem obrady przerwano.

Następne posiedzenie dzisiaj o 11 przed południem.

Hr. Khuen przed dymisyą.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Budapeszt. „Pester Lloyd“ donosi, że jeśli prezydent ministrów, Khuen Hedervary na dzisiejszej audyencyi nie zdoła przekonać cesarza o słuszności stanowiska rządu węgierskiego, wręczy prośbę o dymisyę. Rozstrzygnięcie korony nie nastąpi natychmiast. Prawdopodobnie rząd obecny otrzyma misyę prowadzenia agend aż do dalszego zarządzenia. Jeżeli prezydent ministrów zawiadomi w piątek Sejm o dymisyi, Izba odroczy się na czas trwania przesilenia.

Budapeszt. Hr. Khuen otrzymał wczoraj pisemną odpowiedź od rządu austryackiego na ostatnią notę. Rząd austryacki oświadczył, że nie może odstąpić od swojego stanowiska w sprawie wojskowej.

Hr. Khuen udał się wczoraj do Wiednia i **dziś wręczy cesarzowi swoją dymisyę.** W kołach politycznych panuje z tego powodu wielkie naprężenie. Mówią o powołaniu Wekerlego, hr. Andrassego i Apponyi'ego do Wiednia. Wszystkie stronnictwa, z wyjątkiem stronnictwa Kossutha, oświadczają się przeciw prowizoryum na polu wojskowem. Najbliższem następstwem dymisyi Khuena będzie cofnięcie przedłożeń wojskowych. Wobec tego jednak o uchwaleniu prowizoryum w Sejmie węgierskim niema mowy. Nie wiadomo także, czy zwykły kontyngent rekruta będzie mógł być w danych warunkach uchwalony. Wśród posłów krążyła wczoraj pogłoska, że z powodu przesilenia węgierskiego nastąpi także przesilenie gabinetowe i w Austryi.

Czarnoseccy przed wyborami.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Petersburg. Na zjeździe nacyonalistów przyjęto uchwały następujące: Prawa żydów w żadnym razie nie mogą być rozszerzone. Należy wyszukiwać środki w celu walki czynnej z przemocą żydowską. W sprawie taktyki wyborczej postanowiono, że podczas nadchodzących wyborów do Dumy państwowej można zawierać bloki ze wszystkiemi stronnictwami, nie stojącemi jednakże bardziej na lewicy, niż październikowcy, oraz ze stronnictwami, uznającemi konieczność Dumy. W sprawie porozumienia „z inorodcami“ postanowiono, że nie mogą być zawierane bloki z Polakami, chociaż byłoby to taktycznie bardzo korzystne; zawieranie bloków z pozostałymi „inorodcami“ dozwolone jest pod warunkiem, jeżeli uznają oni jedność państwa rosyjskiego i przodujące stanowisko narodu rosyjskiego.

Mania niszczycielska kobiet.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Londyn. Dzienniki donoszą, że rewizye, przedsięwzięte w towarzystwie sufrażystek, wykazały, że istniał zamiar zniszczenia zamku królewskiego i muzeów publicznych. Wszystkie muzea publiczne zostały z tego powodu zamknięte.

Wielki strajk w Anglii.

(*Telegr. „N. Reformy“.*)

Londyn. Liczbę robotników, pozbawionych zajęcia i chleba, obliczają na milion. Wczoraj po raz pierwszy wypłacono strajkującym zasiłki z kasy strajkowej. Ogółem rozdano między górników 20.000 funtów szterlingów.

Obiega tu pogłoska, że rząd wniesie w najbliższych dniach do parlamentu bill o płacach minimalnych. Donoszą też, że właściciele kopalń w południowej Walii są obecnie skłonniejsi do ustępstw i że w najbliższych dniach rozpoczną się nowe rokowania.

Londyn. Dzisiaj przybywają pracodawcy do Londynu. Fakt, że właściciele kopalń w południowej Walii, którzy dotąd zwalczają zasadę płac minimalnych, zostali wezwani do Londynu, ma wielkie znaczenie. Oczekują pośrednictwa rządu.

Jak donoszą, nie przyjdzie do sympatyzującego strajku kolejarzy i robotników transportowych. Liczba robotników w innych przemysłach, którzy z powodu strajku górników muszą świętować, wynosi 350.000 do 400.000.

Londyn. Właściciele okrętów na wybrzeżu północno-wschodniem płacą niebywałe ceny za węgiel. Cena węgla doszła do 30 szylingów za tonę. Takiej ceny nie pamiętają od 20 lat.

Partya robotnicza a strajk.

Londyn. „Daily Nevs“ donoszą, że między górnikami a partyą robotniczą panują różnice zdań. Partya robotnicza nie zgadza się na odrzucenie propozycyj rządowych przez robotników, uważając uznanie zasady płacy minimalnej za wielkie zwycięstwo i życzy sobie, aby górnicy rozpoczęli dyskusyę co do skali płac.

Przewrót w Chinach.

(*Telegr. „N. Reformy“.*)

Pekin i Nanking.

Londyn. (B. Reutera). Czterej delegaci rządu nankińskiego powrócili z Pekinu do Nankinu w towarzystwie dwóch delegatów, mianowanych przez Juanszikaja, którzy mają w Nankinie prowadzić rokowania w sprawie utworzenia rządu koalicyjnego.

Pekin. (B. Reutera). Delegaci z Nankingu

domagają się, aby proklamowanie republiki nastąpiło w Nankingu, a utworzenie gabinetu w Pekinie. Juanszikaj uda się we wrześniu do Nankingu.

Zamordowanie misyonarza.

Pekin. (B. Reutera). Podczas podróży, jaką biskup anglikański północnych Chin dr Scott odbył po swej dyecezyi w towarzystwie misyonarzy Daya i Hughesa, przyszło do starcia z powstańcami, którzy chcieli skonfiskować wozy i zwierzęta pociągowe misyonarzy. — Podczas tego starcia został misyonarz Day zastrzelony, zaś Scott i Hughes wyszli bez szwanku.

Wojska japońskie w Tientsinie.

Londyn. Biuro Reutera donosi z Tientsinu pod datą wczorajszą: 800 ludzi wojsk japońskich przybyło dzisiaj rano do Czingwantao, dokąd przewiozły je okręty z Portu Artura. O północy wojska te przybędą na pokładzie czterech krążowników do Tientsinu. Dalszych 500 ludzi wojska japońskiego maszeruje z Mukdenu do Tientsinu.

Kronika.

Kraków, czwartek 7 marca.

Kalendarzyk kościelny: Tomasza z Akw. w. dk.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 6 min. 14; zachód o godz. 5 m. 31; długość dnia godzin 11 min. 17.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Przeważnie pochmurno, chwilami opady, trochę chłodniej, południowo-zachodnie żywe wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Straceńcy".

Teatr marionetek (ulica św. Jana l. 8) przedstawienie o godz. 3 po południu i o godz. 6 wieczorem.

Posiedzenie krakowskiej Rady miejskiej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń o godz. 5 po południu.

Odczyty:

C. Jellenty: „Żywioł panteistyczny w twórczości Krasińskiego" w auli Coll. Novum o godz. 5 po południu.

Rymara: „H. Kołłątaj" w sali „Domu robotniczego" (ulica św. Tomasza l. 37) o godz. 5 po południu.

Wystawa w Towarzystwie sztuk pięknych otwarta o godz. 11 do 4 po południu.

Wystawa przemysłowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

Wystawa obrazów dawnych malarzy w Powszechnym Związku artystów w pałacu Spiskim (Rynek) otwarta od godz. 9 rano do 4 wieczorem (w święta i niedziele od godz. 4 do 6 także przy świetle elektrycznem).

Wystawa etnograficzna otwarta od godz. 11 do 1 w południe przy ul. Studenckiej pod l. 7.

Teatr miejski we Lwowie: po południu: „Romantyzm"; wieczór: „Rigoletto".

W celu złożenia hołdu księciu biskupowi udaje się dziś, we czwartek o godz. 12 w południe, liczna deputacya krakowskiego mieszczaństwa do pałacu biskupiego. Książę biskup Sapieha wyznaczył dla tej deputacyi osobne posłuchanie. Punkt zborny w lokalu Koła mieszczańskiego ul. Jagiellońska l. 9 o godz. 11 przed południem.

Ks. biskup Sapieha u Bonifratrów. Nowy biskup dyecezyi krakowskiej odprawi w piątek dnia 8 b. m. w kaplicy szpitala Bonifratrów mszę św. Dzień ten jest świętem konwentu Bonifratrów, bo przypada nań uroczystość św. Jana Bożego, założyciela zakonu. Ks. biskup Sapieha z własnej inicyatywy zgłosił w konwencie, że po mszy św. zamierza odwiedzić chorych, znajdujących się w tym zakładzie, by swą obecnością ich pocieszyć i dodać otuchy do mężnego znoszenia cierpień.

Odwiedziny chorych w szpitalu to pierwsza publiczna poza kościołem funkcya ks. biskupa Sapiehy.

Z teatru miejskiego. W sobotę 9 marca ukaże się na scenie krakowskiego teatru tragedya Maryana Wileńczyka „Rok 1812". Główną postacią tragedyi jest Napoleon I, którą odtworzy dyr. Solski. Obok Napoleona występuje w tragedyi cały szereg współczesnych mu postaci historycznych. Ze świata polskiego wybitne miejsce w akcyi tragedyi zajmują: książę Józef Poniatowski, którego gra p. Leszczyński i Michał Sokolnicki, generał dywizyi (p. Kosiński). Prócz tego występują w główniejszych rolach Fryderyk Wilhelm III, król pruski (p. Nowicki), późniejszy Fryderyk Wilhelm IV (p. Rabowski), Fryderyk August, król saski, W. Książe warszawski (p. Brandt), Marya Augusta, jego córka (p. Pytlińska), hr. Metternich (p. Jednowski), kanclerz hr. Hardenberg (p. Wójcicki), marszałek Berthier (p. Junosza), minister książe Bassano (p. Szymborski), Caulaincourta (p. M. Węgrzyn); role osób niehistorycznych grają p. Bończa i p. Jarszewski. Akt pierwszy dzieje się w maju 1812 r. w Dreźnie przed kampanią moskiewską; akt drugi na Litwie, w chwili jej rozpoczęcia. Z osób działających występują w nim: podkomorzy Leszczyc (p. Jednowski), jego syn (p. Bieganski), oraz brat podkomorzego (p. Stanisławski), Norejko, były konfederat barski (p. Stępowski), poza ten przedstawiciele szlachty i panów, oficerowie, żołnierze polscy i rosyjscy, przedstawiciele włościaństwa litewskiego. W akcie trzecim zatytułowanym „Dusza rosyjska" — głównemi osobami są: cesarz Aleksander I (p. Weychert), Marya z Czetwertyńskich Naryszkinowa (p. Renard), Aleksy Arakczejew, minister wojny (p. Maryański), Teodor Roztopczyn, gubernator Moskwy (p. Sosnowski), Sergiusz, jego syn (p. Nowakowski), Karol Fryderyk baron von Stein, wygnany minister pruski (p. Jarniński), szlachta, kupcy, wyżsi oficerowie, tłum; w akcie czwartym „Nemezis" rozgrywa się epilog tragedyi, stanowiąc jej ideowe dopełnienie.

We czwartek 7 b. m. ukażą się na scenie krakowskiej „Straceńcy". Rolę Łucyi, żony dyrektora Sawicza, po p. Przybyłko, objęła p. Pytlińska.

Odczyt Cezarego Jellenty p. t.: „Żywioł panteistyczny w twórczości Z. Krasińskiego", odbędzie się we czwartek dnia 7 b. m. o godzinie 5 po południu w auli uniw. Jagiell.

Z „Klubu Słowiańskiego" donoszą nam: Z okazyi pobytu w naszem mieście młodej literatki chorwackiej, pny Zdenki Marković, odbędzie się z inicyatywy „Klubu słowiańskiego", w lokalu towarzystw „Klubu prawników" i „Koła literackiego" (przy pl. Szczepańskim) we czwartek, o godz. 4 popoł. zebranie towarzyskie, na którem wygłosi pna Marković odczyt o „Współczesnych autorkach chorwackich". Na zebranie i odczyt zaprasza „Klub słowiański" wszystkich członków. Goście, wprowadzeni przez członków, również mile widziani.

Na szkołę gospodarstwa domowego w Orłowej na Śląsku odbędzie się wielki kiermasz w połączeniu z loteryą fantową w sali hotelu Saskiego (wejście od ulicy św. Jana), w najbliższą niedzielę, 10 b. m., o godz. 3 po południu. Liczne, bardzo piękne fanty, smaczny a bardzo tani podwieczorek, zachęcą pewnie każdego do wzięcia udziału w tej przyjemnej bardzo a niekosztownej zabawie, a tem samem do poparcia celu, który ma dla nas pierwszorzędną wartość. Bliższe szczegóły w afiszach.

Z sekcyi pedologicznej „Ogniska nauczycielskiego". W piątek 7 b. m. o godz. 6·30 odbędzie się zebranie członków sekcyi. Na porządku dziennym oprócz spraw administracyjnych referat p. Maryi Ramułtowej: „O programie naukowym nowoczesnej szkoły".

W sobotę 9 b. m. odbędzie się drugie posiedzenie „Kółka samokształcenia", na którem p. Anna Ameisenówna będzie mówiła na temat: „Nauka śpiewu w szkole ludowej i metoda Jaques-Dalcroze'a". Początek o godz. 6. Zebrania odbędą się w lokalu „Ogniska" (pl. Szczepański, 3).

Losowanie sędziów przysięgłych. Wczoraj przed południem odbyło się w prezydyum sądu krajowego karnego losowanie przysięgłych na drugą tegoroczną kwietniową kadencyę. W akcie losowania, któremu przewodniczył radca dworu dr Stawarski, brali udział radcy sądu dr Grodyński i dr Ajdukiewicz, z ramienia prokuratoryi państwa prokurator dr Lang, a z ramienia Izby adwokackiej adwokat dr Gunkiewicz. Protokół prowadził sekretarz prezydyalny p. Fortuna.

Wylosowani zostali na przysięgłych głównych pp.: Armółowicz T., kasyer spółki fakturowej; Breuer K, właściciel realn., Podgórze; Broniowski T., urzędnik Tow. wzaj. ubezp.; Bujas T., właść. realn. i majster murarski; Chrzanowski K., właść. dóbr; Czerwiński S., właść. dóbr, Brzozowa; Friedberg J., urzędnik Tow. wzaj. ubezp.; Gorgoń F., przemysłowiec; Götz F., właść. real. i piekarz, Podgórze; Gwoźdź S., właść. realn. i szewc; Guzikowski P., właść. realn. i dorożek; Hecht P. (Pesach), właść. realności i handlu węgli; Kasesnik J., krawiec; Kamieniarczyk J., właściciel real., Podgórze; Kapelner M., cegielnia; Kaczor W., właściciel realności, Podgórze; Kaluski S., właść. realności; Lazar L., sprzedaż piwa; Liban W., właść. realn., Podgórze; Massalski S., urzędnik Tow. wzaj. ubezpieczeń; Machauf, handel przyborów maszynowych; Ogieński J., urzędnik Kasy oszcz. m. Krakowa; Romer S., urzędnik Tow. wzaj. ubezp.; dr Rydel L., literat. Tonie; Saniternik J., rzeźnik; Stachiewicz P., artysta-malarz; Stasicki T., urzędnik Tow. wzajemnych ubezp.; dr Stępiński, kapitalista; Schermant L., właściciel real.; Ślimakowski Z., handel towarów modnych; Skórczewski W., handel towarów galanteryjnych; Sulikowski Z., urzędnik filii banku austro-węgierskiego; Suski M., restauracya; Wójcik M., piekarz; Wójcikiewicz J. S., współwłaściciel realn.

Na zastępców wylosowani zaś zostali pp.: Bogusz L., właściciel realności; Broszkiewicz B., właściciel realności i piekarz; Horak A, zakład pogrzebowy; Horn C., właściciel realności i handel towarów norymberskich; Koczurkiewicz W., właść. realności, Podgórze; Kurkiewicz A., właść. realn.; Szczerbowski F., właściciel realności; Turek K., właściciel realności, Podgórze; Zaczek J., współwłaściciel realności i rzeźnik.

Dyrekcya Akademii handlowej w Krakowie podaje do wiadomości, że prywatne egzamina z buchalteryi i t. p. odbędą się w tutejszej Akademii dnia 30 b. m. o godz. 8 rano. Podania o przypuszczenie do egzaminu, zaopatrzone marką stemplową na 1 K, należy wnieść na ręce dyrekcyi najpóźniej do dnia 25 b. m. b. r. Do podania należy dołączyć metrykę urodzin na dowód ukończonych 17 lat, ostatnie świadectwo szkolne, na dowód ukończonej co najmniej drugiej klasy wydziałowej, oraz świadectwo moralności.

Z sali sądowej. Wczorajsza rozprawa przed krakowskim sądem przysięgłych, wytoczona przeciw Walentemu Łukasikowi, włościaninowi z Królówki, oskarżonemu o zbrodnię skrytobójczego morderstwa, jakiego się miał dopuścić na 8-miesięcznem dziecku, zakończyła się wyrokiem, uwalniającym oskarżonego od winy i kary.

Strzały na pogrzebie. Z Kielc donoszą: W niedzielę, o godz. 4½ po południu, w Kielcach, podczas wyprowadzania na cmentarz miejscowy zwłok ś. p. Heleny Kędzierskiej przez ks. Gawrońskiego, w otoczeniu 6 alumnów, z placu przy fabryce marmurów dano wystrzał do orszaku pogrzebowego. Kula trafiła kleryka, Piotra Kałużę, w boret, zrzucając mu go z głowy.

Żonobójstwo. Z Warszawy donoszą: Właściciel zakładu introligatorskiego, Benjamin Weber, który od kilku lat stał się nałogowym alkoholikiem, zamordował tu wczoraj w mieszkaniu nożem swoją żonę. Powodem morderstwa było to, że żona błagała go, aby nie pił i nie pozwoliła mu wysłać chłopaka po wódkę. Mordercę schwytano. Gdy go prowadzono do więzienia, zadał sobie nożem dwie rany w brzuch.

Pobicie kierownika fabryki. Z Tryestu telegrafują: Robotnicy Stabilimento Tecnico napadli kierownika lejarni i fabryki maszyn, Offendorfa, i poturbowali go. Powodem nowe urządzenia ruchu w lejarni.

Zmarli.

Felicyan Wolffsstern Wolff, słuchacz politechniki lwowskiej, właściciel realności, zmarł w Krakowie 5 b. m., przeżywszy lat 29.

Pogrzeb odbędzie się z domu przedpogrzebowego na cmentarzu krakowskim do grobowca familijnego w piątek dnia 8 marca b. r. o godzinie 4 po południu.

Telegramy

z dnia 7 marca.

Członek Izby panów ludowcem.

Wiedeń. Nowy członek Izby panów, dyrektor Zgórski, przybył wczoraj do Wiednia i wziął po raz pierwszy udział w posiedzeniu klubu ludowców, gdzie go uroczyście przyjęto.

Ankieta kartelowa.

Wiedeń. Zwołana przez ministerstwo handlu ankieta w sprawie karteli, ukończyła obrady w kwestyi kartelu cukrowego i zbierze się na dalsze obrady w d. 11 marca, mianowicie w sprawie karteli spirytusowych.

Ruch strajkowy w Czechach.

Praga. Z Gniewina (Brüx) donoszą, że Unia górników uchwaliła wręczyć zarządom kopalni węgla brunatnego w Gniewinie i w Cieplicach żądanie podwyżki płac minimalnych przynajmniej do 4 K 50 hal. dziennie i żądać odpowiedzi do 14 maja.

Ruch strajkowy w Niemczech.

Essen. Prezydyum Związku reńsko-westfalskiego, obejmującego 50.000 członków, ostrzega przed udziałem w strajku, który nie ma widoków.

Zbrojenia Niemiec.

Berlin. „Lokalanzeiger" pisze, że oba przedłożenia wojskowe zostały przesłane Radzie związkowej i będą w tych dniach urzędownie ogłoszone. Przedłożenie flotowe zawiera utworzenie trzeciej czynnej eskadry. Wydatki roczne na ten cel rozpoczynają się 15 milionami i po 5 latach wzrastają do 43 milionów. Kanclerz państwa dopiero teraz porozumiewa się z ministrami skarbu wszystkich państw związkowych w kwestyi pokrycia, która nie jest jeszcze wyjaśniona.

„Koelnische Zeitung" donosi, że w najbliższą sobotę ministrowie poszczególnych państw zbiorą się u kanclerza na konferencyę. Biuro Wolffa zauważa w tej sprawie, że na razie nie będzie wydane wyjaśnienie urzędowe.

Przeciw reakcyi w uniwersytetach.

Petersburg. Studenci ogłosili trzechdniowy strajk dla zaprotestowania przeciw nominacyi kilku profesorów.

Ochrana w opałach.

Petersburg. „Wieczerneja Wremia" donosi: Rada ministrów, rozważywszy dane rewizyi senatora Trusiewicza, uznała je za wystarczające do oddania pod sąd: Kurłowa, Spiridowicza, Kulabki i Werigina, organizatorów i naczelników „ochrany" w Kijowie podczas zamachu na Stołypina. Nadto Kulabkę oskarżono o nieprawidłowe prowadzenie rachunkowości pieniężnej.

Armia powietrzna we Francyi.

Paryż. Na wczorajszem posiedzeniu Rady ministeryalnej prezydent Fallieres podpisał projekt ustawy, dotyczący organizacyi żeglugi powietrznej w wojsku francuskim. Będzie utworzony pułk żeglugi powietrznej, oraz wyznaczonym będzie kredyt uzupełniający 15 milionów franków.

Zamordowanie generała.

Nowy Jork. Według doniesienia z Guayaquil, żołnierze zamordowali generała Andrade, komendanta Guayaquilu.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 6 marca.

HOTEL SASKI: Tadeusz Stoczyński z Gorejowic, Antonina Borkowska. hr. Zygmunt Jezierski z Warszawy, Gustaw Grossmann ze Lwowa, hr. Marya Tarnowska z Chorzelowa, hr. Marya Stecka z Wołynia, hr. Teodor Mańkowski z Poznania, Emil Roller z Wiednia, hr. Marya Rostworowska z Czarnego Ostoowa, hr. Władysław Michałowski z Dobrzechowa, hr. Stanisław Bobrowski z Długiego.

NOWY HOTEL NARODOWY, własność dra Stanisława Adamskiego, ulica Poselska. 22, (gustownie odrestaurowany. Parkiety, światło elektryczne, restauracya, łazienki w miejscu. Pokoje ze światłem od 2 koron w zwyż i stajnia): Zygmuntowie Piechowscy z Proszowic (Król. Pol.), Waleryan Zuchowski z Krążka (Król. Pol.), Nelly Horonicky z Wiednia, Kazimierz Ściborowski z Czernichowa, T. Wiktor Czajewski z Warszawy, Leiser Apfelgrün ze Stryja, Władysław Müller, dr Henryk Tislowitz, Kazimierz Wiśniewski z Krakowa, Marya Hlopkowa z Liplas, dr Roman Paliński z Wiśnicza, dr T. Brochocki z Sokołowa, Ewa Gołębiowska z córką Heleną z Myślenic, Karol Fluch z Opawy, Tytus Jeziorański z Mławy, Ernestyna Kalmusowa z Raciborza, Alfred Dobiecki z Noworadomska.

HOTEL BELVEDERE, ul. Basztowa, 27, w pobliżu dworca kolej. (pokoje od 2 koron. Łazienki, restauracya i kawiarnia na miejscu): prof. Franciszek Batko z Wado; wic. dr inż. Rudolf Pawlik, Helena Łumasz z Wiednia, dr Gustaw Haas z Pragi, inż. Józef Jeleń z Warszawy, J. Müller z żoną ze Lwowa, Henryk Neugut z Jeleśni, Żygmunt Rosenhek z Kołomyi, Ernest Schleicher, A. Kleinfeld ze Stanisławowa, Ludwik Julc z Krynicy, Jan Karafiat z Suchej, Ryszard Janusch z Fulnek (Morawy) Jan Loew z Ołomuńca, Józef Młodzik, S. Ringer z Andrychowa, Edward Rybicki z Zakroczyna (Król. Pol.), Robert Dubois z Chaux de Foid (Szwajcarya), Leopold Alterman z Kobenhavn (Dania), William Frost z Nottingham (Anglia).

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 6 marca. — Kursa giełdy wiedeńskiej: Losy: a) procentowe: Austryackiego zakładu kredytowego z obl. pro. z roku 1880 3-pro. 300·—. Austryackiego zakładu kredyt. z obl. pro. z r. 1889 3-pro. 268·25. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-pro. 31?·75. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-pro. 251·—. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 2-pro. 125·—. b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 złr. 34·60. Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 503·—. Clary złr. 40 m. k. 180·—. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 76·80. Czerwonego krzyża austr. tow. 10 zł. 66·25. Czerw. krzyża węg. Tow. 5 złr. 43·75. Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 75·—. Salma 40 złr. m. 350·—. Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 245·90. Tureckie oblig. prem. kolei pro. 247·40. Losy kom. m. Wiednia z 1874 roku 503·50.

Berlin, 6 marca. — Austryackie banknoty 84·80. Spirytus —·—.

Paryż, 6 marca. — Renta 3-pro. 94·60. Mąka 34·00.

Berlin, 6 marca. — (Zamknięcie giełdy). Austryackie kredyty 205·75; Austr. kolej państw. 157·—; Disconto 187·75; Tow. handlowe 170·75; Losy tureckie 171·—; włoskie —·—; Noty austr. 84·80; Wiedeń krótki 84·70; Noty rosyjskie 216·05; Nowy Jork —·—; 4½ polsk. listy zastawne 93·70; Ameryk. noty 420·—; 3% pruskie konsole 81·80; Lombardy 18·—; Reichsbank 128·60; Packetfahrt 139·87; Warszawa krótkie —·—.

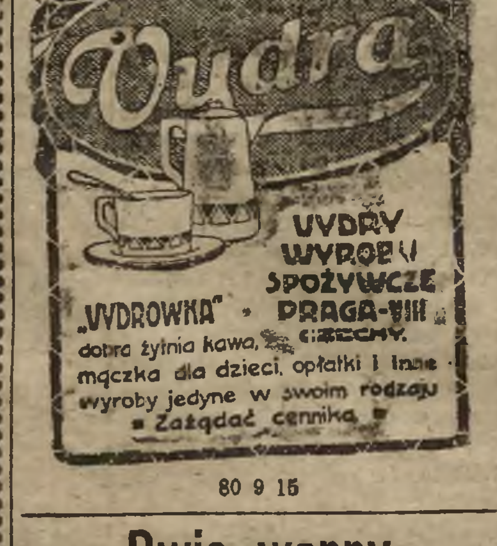
Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany **Józefa Kuleszy** naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincyi. Telefon 759. 33 53 0

Sklep duży do wynajęcia. Długa 27. 134 15 0

Dyrekcya koncertów krakowskich
Sala Starego Teatru.
W piątek dnia 8 marca 1912 roku
Wieczór sonat Beethovena
wykonawcy:
Prof. J. Lalewicz, Prof. W. Kochański
W czwartek 14 marca 1912 roku
Eugeniusz
YSAYE
Bilety z datą 13 marca ważne na 14 marca.
W poniedziałek 11 marca 1912 r.
Po raz pierwszy
RITA SACCHETTO
Wieczór „poematów tanecznych".
Z programu: Chopin: Valse brillante i Tarantella; Liszt: Rapsodya węgierska; Rubinstein: Toreador et Andalouse; Moszkowski: Caprice espagnol; Syamska. fantazya taneczna do muzyki Liszta.
Bilety w kasie Starego Teatru.
71 17 0

SALON SZTUKI
w salach magazynu fortepianów firmy
B. Gabryelska
Rynek główny 35 (Krzysztofory).
Dzieła najwybitniejszych malarzy polskich.
W niedzielę i święta zamknięty.
227 **Wstęp bezpłatny.** 53 0
Sprzedaż także na spłaty do 20 miesięcy.

ARTYSTYCZNE
skromne i wytworne
UMEBLOWANIE
Józef Sperling
Kraków, Dunajewskiego 7.
21 45 0

80 9 15

Dwie wanny
i piece gazowe potrzebne. Wiadomość: Groble 5, u właściciela domu. 151 4 0

Pierwszy krajowy młyn wapienny. Najwyższe plony zapewnia rolnikom.

Broszury pierwszych naukowych powag bezpłatnie.

Oferty i cenniki na żądanie.

145 4 10

Telefon 1053.

„PŁUG" Reprezentacya na Galicyę i Królestwo Polskie: Dom komisowo-rolniczy Stef. Konopki w Krakowie.

Zakład pogrzebowy „Concordia"
JANA WOLNEGO
Plac Szczepański l. 2 (dom własny). — Telefon № 331.
Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. 11 50 0
W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób trumien.

W willi jasne 4 lub 5 pokoi, kuchnia, przedpokój, łazienka, do wynajęcia od 1 kwietnia. Groble 5. Wiadomość u właściciela. 146 7 0

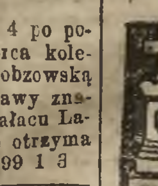
Mundant adwokacki, słuch. praw, z dłuższą praktyką, piszący biegle na maszynie, poszukuje zajęcia biurowego zaraz. Zgłoszenia „Mundant" poste rest. Kraków, za okazaniem legit. akad. Nr 1953. 154 1 0

Dnia 5 marca między godziną 2 a 4 po południu zgubiono w drodze z dworca kolejowego przez ulicę Basztową, ulicę Łobzowską złotą branzoletkę łańcuszkową. Łaskawy znalazca zechce się zgłosić do portyera pałacu Larysza, plac WW. Świętych l. 6, gdzie otrzyma nagrodę. 2399 1 3

Powszechnie znane z dobroci
Masło
kuchenne i deserowe
codziennie świeże — poleca
Wojciech Olszowski
Kraków 55 26 0
Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej

Na śluby chrzty polowania, wycieczki, wynajmuje samochody i powozy, — Piotr Guzikowski, Groble 5. Telefon 336 321 57 0

Lekcyj poszukuje kand. naucz. II kursu pod skromnemi warunkami. Zgłoszenia: p. Ritter, dla M., Zwierzyniec, Lelewela 8, II p. 135 6 0

Założony w r. 1871
Zakład artystyczno-kamieniarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462.
wykonuje grobowce i pomniki, tak w miejscu jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu. 43 278 300

Jarmark. Stajnie na konie do wynajęcia. Groble 5. 141 12 0

FRYZYERKA
ze szkołą berlińską i wiedeńską poleca się Paniom 128 9 9
O. Czaczka - Bracka l. 13.

Pielęgniarka do chorych poleca się P. T. Publiczności; przyjmuje opiekę na doby lub na czas dłuższy. Pielęgniarka, ul. Starowiślna 67. 100 13 0.

Kupię konia wierzchowego, miary 166. Zgłoszenia cukiernia Nowaka, Bochnia. 153 2 4

Zmiana lokalu czytelni.
Czytelnia naukowa i beletrystyczna
mieści się obecnie
w Krakowie, ul. św. Jana l. 6. (Hotel Saski)
i zwiększywszy lokal, poleca najświeższe nowości beletrystyczne literackie, naukowe, artystyczne w językach: polskim, francuskim, angielskim, niemieckim. Osobny dział dla młodzieży. Na prowincyę wysyłka w dogodnych paczkach. Katalog ogólny 1·30 K, beletrystyczny 1·10 K, naukowy 60 h. z przesyłką. 108 22 0

Z drukarni Literackiej w Krakowie. ul. Jagiellońska 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.